

KUTSESTANDARD

Koorijuht, tase 7

Koorijuht, tase 7 kutsestandard on taseme ja täiendõppe õppekavade koostamise ning isikute kompetentsuse hindamise alus kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Koorijuht, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Kooridirigendi töö on loominguiline, mis eeldab muusikalist ettevalmistust. Kooridirigent on vokaalmuusika interpret, kelle tööülesanneteks on laulude õpetamine koorile ja esitamine kontserdil. Töö eesmärk on koori kunstiline juhtimine ning publikule kõrgetasemelise muusikaelamuse pakkumine. Kooridirigendi töö on oma olemuselt pedagoogiline ning eeldab lisaks muusikalistele oskustele ka iseseisvat tööd kooriga ning meetoodika ja psühholoogia tundmist.

Koorijuhi kutsealal on viis kutset.

Koorijuht, tase 4 töötab üldjuhul abidirigendina või oma kooriga.

Koorijuht, tase 5 töötab üldjuhul dirigendina. Tal võib olla oma koor või töötab abidirigendina. Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte.

Koorijuht, tase 6 töötab üldjuhul dirigent. Tal võib olla oma koor või töötab abidirigendina kontsertkoori juures. Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Tema koorid osalevad aktiivselt kontserttegevuses. Koolitab vajadusel madalama taseme koorijuhte ja muusikaõpetajaid.

Koorijuht, tase 7 töötab üldjuhul dirigendina. On tunnustatud oma ala spetsialist, keda kutsutakse juhutama ühendkoore laulupäevadel ja/või laulupidudel, üleriigilisel laulupeol või on liigijuht/kunstiline juht. On hinnatud koori hääleseadja ja koori vokaaltöö spetsialist.

Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Kooridel on aktiivne kontserttegevus.

Viib läbi seminare, koolitusi mentorina, leiab koolituste läbiviimiseks vajaliku meetoodika ning vajadusel koostab õppematerjale. Osaleb žürii liikmena konkurssidel.

Juhib muusikalisi projekte (kunstilise juhi töö laulupidudel, laulupäevadel, galakontsertidel).

Koorijuht, tase 8 on professionaalse koorimuusika tippinterpret ja ekspert, rahvusvaheliselt tunnustatud dirigent, keda kutsutakse (oma kooriga) mainekatele rahvusvahelistele koorimuusika suursündmustele (dirigendina, koolitajana). On kunstiline juht ja arvamustliider erinevatel rahvusvahelistel kõrgetasemelistel koorimuusikasündmustel. Osaleb rahvusvahelisel konkursil või festivalil interpreedi või koolitajana. Juhatab vokaal-sümfoonilisi suurvorme orkestriga.

A.2 Tööosad

A.2.1 Repertuaari ettevalmistamine

1.1 Repertuaari valimine ja esinemiskava koostamine

1.2 Muusikalise materjali ettevalmistamine tööks

A.2.2 Repertuaari omandamine, harjutamine ja musitseerimine

2.1 Repertuaari omandamine/ettevalmistamine harjutamiseks

2.2 Harjutamine

2.3 Esinemine

A.2.3 Töö repertuaariga

3.1 Repertuaari ettevalmistamine
3.2 Repertuaari õpetamine
3.3 Kooriansambli kujundamine
A.2.4 Koori loominguline juhtimine
4.1 Kontserttegevus
4.2 Laulupeoprotsessis osalemine
4.3 koori kui organisatsiooni juhtimine

Valitavad tööosad

A.2.5 Valdkonna arendamine
5.1 Kooriliikumise edendamine
5.2 Kooriliikumise tutvustamine meedias
5.4 Dokumentatsiooni haldamine
A.2.6 Töö vokaaliga
6.1 Hääleseade rühmades
6.2 Hääleseade kooriga
A.2.7 Solfedžo õpetamine
7.1 Rütmiõpetus
7.2 Laadi ja astmetaju arendamine
7.3 Noodilugemisoskuse arendamine
A.2.8 Muusika loomine:
8.1 Arranžeerimine
8.2 Komponeerimine
A.2.9 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine
9.1 Noodigraafika-programmide kasutamine
9.2 Muusikasalvestus-programmide kasutamine
A.2.10 Koori administreerimine
10.1 Töö koostööpartneritega
10.2 Töö meediaga
10.3 Projekti elluviimine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Kooridirigendi tööaeg on paindlik. Töötatakse ka puhkepäevadel ja pühade ajal. Töötatakse üldjuhul siseruumides, kuid esinetakse ka väljas.

A.4 Töövahendid

Noodimaterjal.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

1) muusikalised võimed
2) loovus, loomingulisus
3) juhtimisoskus
4) empaatiavõime
5) analüüsivõime
6) valmisolek meeskonnatööks
7) pingetaluvus
8) järjekindlus, enesedistsipliin
9) täpsus
10) vastutustunne
11) saavutusvajadus
12) paindlikkus
13) orienteeritus tulemusele

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt on 7. taseme kooridirigendil kooridirigeerimise või koolimuusika magistrikraad ning kompetentside saavutamiseks vajalik töökogemus ja läbitud erialane täiendkoolitus.
Kutse taotlemise eeldused on kirjas kutse andmise korras.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Koorijuht, kooridirigent, koormeister, peadirigent.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Koorijuht, tase 7 kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud (B.2.1 - B.2.4) ja läbivad (B.2.11) kompetentsid.

Taotleja soovi korral võib tõendada valitavaid kompetentse B.2.5 – B.2.10.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Repertuaari ettevalmistamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Valib repertuaari või koostab tervikliku esinemiskava, lähtudes eesmärgi sisust ning muusikute võimekusest. Vajadusel kasutab juhendaja abi. 2. Analüüsib muusikalise materjali sisu ning valmistab ette noodimaterjali lähtuvalt vajadusest.	
B.2.2 Repertuaari omandamine, harjutamine ja musitseerimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Loeb ja analüüsib nooditeksti ning kujundab sellele toetudes oma muusikalise tõlgenduse. 2. Planeerib harjutamisprotsessi ja harjutab eesmärgipäraselt, lähtudes ajast, repertuaari tehnilistest ja sisulistest vajadustest ning ergonoomikast. 3. Esitab põhjalikult ettevalmistatud kava, lähtudes heast esinemiskultuurist. Tuleb toime esinemisega kaasneva psühholoogilise pingega ning vajadusel suhtleb publikuga olukorrale vastavalt.	
B.2.3 Töö repertuaariga	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Tõlgendab muusikat isikupäraselt, kunstiliselt veenvalt ja helilooja soove arvestades. 2. Dirigeerib hooaja jooksul stiililiselt mitmekülgse muusikaga kontserte. 3. Loeb mitmerealist partituuri, analüüsib ning mõistab teose sisu ja kujundab sellest lähtuvalt oma interpretatsiooni. 4. Kuulab ja analüüsib õpetatavate teoste erinevaid interpretatsioone oma lahenduse leidmiseks. 5. Lähtudes koori kunstilistest taotlustest ja salvestuse eesmärgist, valmistab koori ette salvestuseks koostöös toonmeistriga. 6. Töötab vajadusel koormeistrina professionaalsete kooride juures. 7. Valmistab koormeistrina ette oopereid ja suurvorme, lähtudes partituuri nõudlikkusest ja peadirigendi kunstilistest taotlustest. 8. Õpetab koorile erinevate ajastute ja stiilide muusikat. 9. Musitseerib kooriga, interpreteerib muusikat kõrgel kunstilisel tasemel. 10. Töötab tulemuslikult koori intonatsiooni, artikulatsiooni ja vokaaliga. 11. Kasutab erinevaid meetodikaid laulude õpetamiseks, lähtudes koori eripärasest ning muusika eesmärgist. 12. Avab lauljatele teose tausta (ajastu jms), tutvustab teose autorit, autoreid ning vajadusel tõlgib ja mõtestab teose teksti. 13. Õpetab ulatuslikumaid ja komplitseeritumaid kooriteoseid ja/või suurvorme, lähtudes kunstilistest eesmärkidest. 14. Kujundab koori kõla, kasutades erinevaid vokaaltöö meetodikaid. 15. Leiab muusika interpreteerimisel varjundirikkaid nüansse. 16. Arendab mitmekülgset koori kõla ja ansamblit vastavalt stiilile ja interpretatsioonile. 17. Arendab lauljate muusikalisi võimeid läbi noodiopetuse, lähtudes repertuaari nõudlikkusest.	
B.2.4 Koori loominguline juhtimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad:	

1. Koostab kõrgel kunstilisel tasemel koori hooaja repertuaari erinevate kontserditprogrammidega, lähtudes koori eripärast ning kunstilistest taotlustest.
2. Juhatab hooaja vältel erinevaid kontserdiprogramme kõrgel kunstilisel tasemel.
3. Õpetab koorile selgeks konkursil/festivalil osalemiseks repertuaari ning osaleb paikkondlikel, vabariiklikel ja rahvusvahelistel konkursil/festivalil vastavalt kokkulepetele ja vajadustele.
4. Valib konkursi või festivali vastavalt koori tasemele.
5. Viib läbi maakonna laulupeo eelproove, analüüsib proove, lähtudes laulupeo repertuaari nõuetest ning teeb arendusettepanekuid.
6. Hindab kooride ettelaulmist ja annab tagasisidet, lähtudes kunstilistest eesmärkidest.
7. Viib läbi mentorkoolitusi dirigentidele ja koorilauljatele.
8. Võtab kooriga osa piirkonna ühislaulmistest ja kohalikust kultuurielust, esitades selleks vajalikku ja sobilikku repertuaari; korraldab kohalikku koorimuusikaelu, juhatab ühislaulmisi ja laulupäevi. Koostab ürituste repertuaari, lähtudes ürituse sisust.
9. Töötab välja koori tegevusstrateegia (sh majanduslik tegevus), lähtudes koori kunstilistest eesmärkidest.
10. Koostab koostöös koori juhatajaga koori hooaja tööplaani ning toetustegevused (proovigraafikud, laululaagrid, ühisproovid jne), lähtudes koori kunstilistest eesmärkidest.
11. Komplekteerib koori, täiendades regulaarselt häälerühmi vajalike lauljatega.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Taotleja soovi korral võib tõendada valitavaid kompetentse B.2.5 – B.2.10.

B.2.5 Valdkonna arendamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Edendab kooriliikumist kohalikul ja vabariiklikul tasandil: lööb kaasa õpitubades, valdkonna seltsides jms, suurendades huvi koorimuusika vastu. 2. Selgitab vajaduse, pakub välja idee lähtuvalt loominguilistest eesmärkidest, koostab meeskonna, tegevusplaani, valmistab ette, viib läbi ürituse/sündmuse. Analüüsib kunstilist tulemust, kogub tagasisidet osalejatelt/publikult ning edastab selle huvitatud osapooltele. 3. Loob koori, lähtudes kohalikest võimalustest ja oludest. 4. Moodustab projektkoori, valides lauljate koosseisu, lähtudes ürituse või teose vajadustest ning eesmärgist. 5. Töötab tulemuslikult vabariigi noortekollektiividega. 6. Osaleb arendus-, loome- ja/või teadustegevuses, kogudes ja analüüsides vastavat informatsiooni. 7. Kirjutab erialaseid publikatsioone (nt artikleid, arvustusi jne), annab intervjuusid, võimalusel osaleb ise/koos kooriga raadio- ja telesaadetes. 8. Viib läbi järjepidevalt erialaseid täienduskoolitusi, valides koolituse metoodika, lähtudes tellimuse ning koolituse eesmärgist nii vabariigis kui ka välismaal. 9. Juhendab mentorina koori vokaaltöö seminare ja töötube, lähtudes koori vajadusest ja repertuaari nõudlikkusest. 10. Analüüsib koolituse tulemust ja annab tagasisidet koolitusel osalejatele. 11. Osaleb žüriiliikmena koori konkurssidel ja laulupeo ettelaulmistel, andes hinnangu ja põhjendatud tagasisidet. 12. Koostab koori tegevuseks vajalikke rahataotlusi, organiseerib avaliku esinemise load, koostab lepingud autorite ühingu ja vajadusel töölepingud jms, ning koostab aruandluse vastavalt nõuetele.	
Teadmised: 1) suhtlemise alused (sh avalik esinemine); 2) esitlustehnikad; 3) kultuuripoliitika (sh valdkonna arengusuunad); 4) meeskonnatöö põhimõtted; 5) kaasaegsed üldpedagoogilised teadmised kooskõlas kooridirigeerimise spetsiifikaga; 6) majandusarvestuse alused; 7) asjaajamise alused; 8) arendustegevuse meetodid; 9) loometegevuse meetodid; 10) teadustegevuse meetodid.	

B.2.6 Töö vokaaliga	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Juhendab tulemuslikult erinevas vanuses ja arengutasemel koorilauljaid, lähtudes vokaal- ja hingamistehnikast. 2. Kasutab töös erinevaid vokaaltehnilisi meetodikaid, lähtudes lauljate hääle omapärasest ja repertuaari nõudlikkusest. 3. Juhendab lauljaid erinevate ajastute ja stiilide vokaalesteetikast lähtudes. Teadmised: 1) hääleseade; 2) vokaaltöö pedagoogika alused; 3) psühholoogia alused; 4) suhtlemise alused; 5) kooriõpetus; 6) muusikaajalugu; 7) kooriliteratuur; 8) häälehoid. Hindamismeetod(id): portfoolio, vajadusel proovi/kontsertide vaatlus ja analüüs.	
B.2.7 Solfedžo õpetamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Õpetab lauljatele meetrumi ja rütmi põhialuseid, erinevaid rütmivältusi ja taktimõõte vastavalt õpetatava repertuaari vajadusele. 2. Õpetab lauljaid tunda astme-, päris- ja/või tähtnimesid ning alteratsioonimärke. 3. Tutvustab helistikke, intervallide, võtmeid ja akorde vastavalt õpetatava repertuaari vajadusele. 4. Koostab lauljatele jõukohaseid harjutusi noodist laulmiseks. 5. Teeb jõukohaseid rütmidiktaate ja meloodilisi diktaate.	
B.2.8 Muusika loomine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Kujundab keerukama faktuuriga seade kõikidele kooriliikidele. 2. Kujundab muusikaliselt keerukamad ja komplitseeritumad seaded. 3. Seab erinevatele kooriliikidele mitmesuguse raskusastmega muusikat. 4. Komponenteerib erinevatele kooriliikidele isesuguse raskusastmega (ka komplitseerituma vormi ja faktuuriga) koorilaule. 5. Loob koorilaule, mis on kõrge muusikalise ja sisulise kvaliteediga ning levivad kooride repertuaaris ja kõlavad piirkondlikel laulupäevadel, suurtel laulupidudel, rahvusvahelistel festivalidel ja konkurssidel. Teadmised 1. Kompositsiooni alused (-õpetus). 2. Noodigraafika.	
B.2.9 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Rakendab erinevaid failihalduse ja tekstitöötluse programme, lähtudes töö eesmärgist. 2. Sisestab noote arvutiklaviatuuri või MIDI-süntesaatori abil, kasutades erinevaid noteerimisprogramme. 3. Salvestab arvutisse helifaile, lähtudes salvestuse eesmärgist. 4. Konverteerib helifaile vastavalt töö eesmärgile ja vajadusele. 5. Kasutab erinevate faktuuridega partituuride faile, lähtudes salvestuse eesmärgist. Teadmised: 1. Muusikaprogrammid ja -failid. 2. Noodigraafika programmid ja -failid.	
B.2.10 Koori administreerimine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Suhtleb koostööpartneritega ning sõlmib vajadusel lepinguid, tuginedes kehtivatele õigusaktidele. Vahendab muusikalise kollektiivi korralduslikke ning tehnilisi vajadusi (näit noodipult ja kolm kasti õlut! jm). 2. Koostab või laseb koostada kontserttegevust kajastavaid reklaame (plakat, kodulehekül, infovoldik jms) ja/või kasutab selleks sotsiaalmeedia kanaleid ja/või suhtleb meediapartneritega.	

3. Kavandab ja viib ellu muusikalise projekti (kontserdiprogrammi, plaadialvestuse vm), lähtudes vajadusest. Vajadusel taotleb (lisa)rahastust, täites vormikohase dokumentatsiooni.

Teadmised:

1. Projektkirjutamise ja -juhtimise põhimõtted.
2. Suhtlemise alused.
3. Sotsiaalmeedia vahendid.
4. Juhtimise ja meeskonnatöö põhimõtted.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.11 Koorijuht, tase 7 kutset läbiv kompetents	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Järgib esinemiskultuuri häid tavaid ja esinemistraditsioone; suhtleb kolleegidega vastavalt tunnustatud hea tava põhimõtetele ning juhendab oma töös kooridirigendi kutse-eetika normidest. 2. Täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul; annab ratsionaalseid hinnanguid ja analüüsib tagasisidet ning võtab vastu asjakohaseid otsuseid ja vastutab nende täitmise eest. 3. Osaleb erialaga seonduvates töötubades, meistrikursustel, täiendkoolitustel jms; analüüsib oma oskusi ning on teadlik arenguvajadustest. On kursis oma erialal toimuvaga; külastab kontserti või kultuurisündmusi; vajadusel võtab eratunde oma ala meistritelt ning õpib lisapilli. 4. On avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös, jagab teistega vajalikku ja kasulikku informatsiooni, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; lahendab konflikte. 5. Tahab, oskab ja julgeb esitada ning kaitsta argumenteeritult oma seisukohti; omab vajalikke teadmisi ja oskusi kaastöötajate juhendamiseks; esitab kirjalikud materjalid struktureeritult ja loogiliselt. 6. Hindab tööga kaasnevaid ohte ning võtab kasutusele abinõud nende maandamiseks, juhindudes ohutusnõuetest; järgib tööprotsessis ohutusnõuete täitmist ning vastutab nende täitmise eest; hoiab korras oma töökoha. 7. Kasutab töös eesti keelt vähemalt tasemel B2 ja üht võõrkeelt vähemalt tasemel B1, ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 1). 8. Kasutab töös arvutit tasemel Moodul1 - Moodul3 ja Moodul7 (vt lisa 2) piires ning valdkonna eriprogramme. 9. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte. Teadmised: 1. kooritöö metoodika - kõrgtase 2. kooripartituurimäng - kõrgtase 3. kooriõpetus 4. dirigeerimine - kõrgtase 5. vokaaltöö metoodika 6. klaverimäng - kesktase 7. solfedžo - kesktase 8. harmoonia - kesktase 9. polüfoonia - kesktase 10. kooriliteratuur - kõrgtase 11. muusikaajalugu - kõrgtase 12. vormiõpetus ja analüüs - kesktase 13. arranžeerimine 14. orkestripartituuri lugemine 15. suhtlemise alused 16. psühholoogia alused 17. pedagoogika alused 18. valdkonnaga seotud õigusaktid. 19. esinemiskultuur. 20. ettevõtluse ja asjaajamise alused. 21. juhtimise ja meeskonnatöö põhimõtted. Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus. Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.	

Kesktaase – mõistete ja faktide tõlgendamine ning võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.
Kõrgtaase – analüüsimine seostatud faktide alusel, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-24042014-08/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Heli Jürgenson, Eesti Koorijuhtide Liit, G. Otsa nim Tallinna Muusikakool Indrek Vijard, Eesti Meestelaulu Selts Kaie Tanner, Eesti Kooriühing Lilyan Kaiv, H. Elleri nim. Tartu Muusikakool Varje Vürst, Eesti Koorijuhtide Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	19
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	24.04.2014
6. Kutsestandard kehtib kuni	20.05.2015
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2652 Muusikud, lauljad ja heliloojad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Conductor, level 7
Soome keeles	kuoronjohtaja
Vene keeles	хоровой дирижёр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	